

## 105 . Lupu | Comuna: Cergău | Județ: Alba | Punct: Cimitirul nou | Anul: 2005

**Anul:** 2005

**Cod RAN:** 3832.01

**Perioade:** Preistorie, Protoistorie, Evul Mediu

**Epoci:** Hallstatt, La Tène, Epoca migrațiilor

**Tipuri sit:** descoperire izolată

**Categorii sit:** Domestic, Religios, ritual și funerar

**Autori:** Gabriela Gheorghiu, Ioan Glodariu, Răzvan Mateescu, Vasile Moga

**Instituții:** Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia

### Raport

Cimitirul nou se află în imediata apropiere a intrării în sat dinspre VNV, pe latura stângă (versantul sudic al Dealului Chicui) a unui semiamfiteatru natural, ce mărginește din trei direcții o luncă mlăștinoasă.

În anul 1978 a fost descoperit întâmplător (cu ocazia săpării unei gropi pentru mormânt) un tezaur dacic format dintr-o cană bronz, un vas semisferic de argint, două fibule de argint și 7 plăci de argint cu reprezentări zoomorfe și antropomorfe.

Cercetarea arheologică are ca obiectiv delimitarea întinderii așezărilor antice (mai bine păstrate sunt cea hallstattiană și cea din a doua epocă a fierului), în măsura în care cimitirul actual o permite, precum și investigarea complexelor ce au aparținut acestor așezări. Importanța sitului constă în existența aici a unei succesiuni de locuiri, o însemnătate deosebită având cele din epocă La Tène. Pentru această perioadă există două nivele: unul mai timpuriu (sec. III-II) și unul ce se datează în sec. I a.Chr–I p.Chr.

Săpăturile efectuate în anii anteriori ne-au demonstrat că stratigrafia cea mai complexă se află în zona centrală a perimetrului cimitirului actual. Din acest motiv am hotărât să cercetăm în primul rând această zonă atât cât a mai rămas neocupată de morminte. Deoarece stratigrafia atinge până la 3,40 m, situație la care se adaugă și faptul că terenul este ocupat de culturi agricole nu ne putem permite o cercetare în suprafață. Ca atare am optat pentru o cercetare sistem „covor” cu secțiuni paralele, la 1 m distanță una de alta.

În consecință anul acesta a fost trasată o secțiune de 10 x 2 m, paralelă cu cea de anul trecut (deci cu aceeași orientare N - S 6000) și situată la 1 m E de aceasta. Adâncimea acestei secțiuni variază între 3,40 m și 2,40 m datorită pantei terenului.

Stratigrafia respectivei secțiuni, de sus în jos, este următoarea: strat de aluviune a cărui grosime variază între 0,50 și 0,70 m; strat de cultură cu materiale de sec. VIII–IX amestecate cu cele La Tène (sec. I a.Chr–I p.Chr), a cărui grosime variază între 0,30-0,60 m; strat de cultură cu materiale La Tène (sec. III–II a.Chr), a cărui grosime variază între 1-1,20 m; nivel de cultură hallstattian, a cărui grosime variază între 0,80 și 1,05 m; sterilul.

În primul strat s-au descoperit atât fragmente ceramice de sec. VIII-IX, cât și La Tène de sec. I a.Chr–I p.Chr, precum și multe oase de animale. Referitor la materialul arheologic descoperit mai remarcăm un „bulgăre” de fier brut găsit în m 10 la o adâncime de 1,25 m. Din cauza intervenției din sec. VIII-IX nu se mai poate face o distincție clară între nivelul de cultură La Tène de sec. I a.Chr–I p.Chr. și cel de sec. VIII-IX.

Celui de-al doilea strat, cel cu materiale La Tène de sec. III–II a.Chr îi corespunde și o locuință descoperită parțial în m 1-3. Inventarul locuinței constă dintr-un fragment de brățară de sticlă, o mărgică de lut plată, fragmente ceramice dintre care amintim pe cele ce provin de la străchini de tip celtic, dar confecționate din pastă locală, un fragment de strachină celtică, fragmente de la vase de tip situla cu grafit în

---

pastă, fragmente de la o fructieră de mari dimensiuni, precum și mai multe oase de animale. La adâncimea de 1,85 m, în m 1-2 a fost surprins unul din pereții de lut, căzut, al locuinței. Precizăm că locuința nu a fost distrusă prin incendiere.

În ultimul nivel de cultură, cel hallstattian, s-au descoperit fragmente ceramice specifice culturii Basarabi, oase de animale, fragmentele unei vetre portative arse până la vitrifiere, o bucată de „pâine” din pământ ars cu dimensiunile de 15 x 12 cm. Tot în acest nivel, în m. 6, spre peretele de E al secțiunii, la adâncimea de 1,95 m s-a descoperit o vatră de foc cu fragmente ceramice aparținând culturii Basarabi și oase de animale în jur; ea a aparținut unei locuințe care a fost distrusă prin incendiere.

**Bibliografie:**

Repertoriul Arheologic al județului Alba, Alba Iulia, 1995, nr. 110, p. 122;

I. Glodariu, V. Moga, Der dakische Schatzfund von Lupu (Rumänien), Germania 75, 1997, 2. Halbband, p. 585- 596;

Gabriela Gheorghiu, O groapă de cult descoperită în așezarea dacică de la Lupu, com. Cergău, jud. Alba, Istros 10, 2000, p. 231-238;

Gabriela Gheorghiu, Dacii pe cursul mijlociu al Mureșului, Cluj-Napoca, 2005.

---

***Informații suplimentare online***

[Raportul 3422 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)

---